

Briselē, 2023. gada 30. jūnijā
(OR. en)

11140/23

ECOFIN 665
UEM 199
SOC 491
EMPL 342
COMPET 686
ENV 765
EDUC 278
RECH 310
ENER 401
JAI 911
GENDER 142
ANTIDISCRIM 136
JEUN 180
SAN 417

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepri. dok. Nr.:	9832/1/23 REV 1
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 610 final
Temats:	PADOMES IETEIKUMS par Francijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Francijas 2023. gada stabilitātes programmu

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas apspriests Padomē un Eiropadomē, pamatojoties uz Komisijas Ieteikumu COM(2023) 610 final.

PADOMES IETEIKUMS

(... gada ...)

**par Francijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu
par Francijas stabilitātes programmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 ³, ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms ("mehānisms"), stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm mehānisms sekmē ekonomikas un iekļaujošu atveseļošanu un ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju Savienībā un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāko īstenošanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada 30. jūnijā tika atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no mehānisma.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

- (2) Komisija 2022. gada 22. novembrī pieņēma 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2023. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Eiropadome 2023. gada 23. martā apstiprināja 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā izvirzītās prioritātes, kuras ir vērstas uz konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2022. gada 22. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā norādīja Franciju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība un par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. 2023. gada 24. februārī Komisija pieņēma arī atzinumu par Francijas 2023. gada budžeta plāna projektu. Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku un priekšlikumu attiecībā uz 2023. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ⁴ ("2023. gada ieteikums par eurozonu") Padome pieņēma 2023. gada 16. maijā un Vienoto nodarbinātības ziņojumu – 2023. gada 13. martā.
- (3) Lai gan Savienības valstu tautsaimniecības demonstrē ievērojamu noturību, ģeopolitiskajam kontekstam joprojām ir negatīva ietekme. Tā kā Savienība nelokāmi solidarizējas ar Ukrainu, Savienības ekonomikas un sociālās politikas programma ir vērsta uz to, lai īstermiņā mazinātu enerģētikas krīzes negatīvo ietekmi gan uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, gan uzņēmumiem un lai turpinātu centienus īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, atbalstītu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, aizsargātu makroekonomikas stabilitāti un palielinātu noturību vidējā termiņā. Tajā liela uzmanība ir pievērsta arī Savienības konkurētspējas un produktivitātes palielināšanai.

⁴ Padomes Ieteikums (2023. gada 16. maijs) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C 180, 23.5.2023., 1. lpp.).

- (4) Komisija 2023. gada 1. februārī nāca klajā ar paziņojumu "Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam" ("Zaļā kursa industriālais plāns"). Zaļā kursa industriālā plāna mērķis ir uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju un atbalstīt ātru pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Tas papildina Eiropas zaļā kursa un *REPowerEU* ietvaros īstenotos centienus. Tā mērķis ir arī veicināt labvēlīgākus apstākļus tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju un produktu Savienības ražošanas jaudas izvēršanai, kas vajadzīgi Savienības vērienīgo klimatisko mērķrādītāju sasniegšanai, un nodrošināt piekļuvi attiecīgām kritiski svarīgām izejvielām, tostarp, diversificējot piegādes avotus, pienācīgi izmantojot ģeoloģiskos resursus dalībvalstīs un maksimāli palielinot izejvielu reciklēšanu. Zaļā kursa industriālā plāna pamatā ir četri pīlāri: prognozējama un vienkāršota normatīvā vide, ātrāka piekļuve finansējumam, prasmju pilnveidošana un atvērta tirdzniecība noturīgām piegādes ķēdēm. Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar papildu paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada", kas strukturēts atbilstoši deviņiem savstarpēji pastiprinošiem virzītājspēkiem ar mērķi strādāt, lai panāktu izaugsmi veicinošu tiesisko regulējumu. Paziņojumā ir noteiktas politikas prioritātes, kuru mērķis ir aktīvi nodrošināt strukturālus uzlabojumus, mērķtiecīgas investīcijas un regulatīvus pasākumus Savienības un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspējai. Turpmāk sniegtie ieteikumi palīdz īstenot minētās prioritātes.

- (5) 2023. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem ir paredzēts izpildīt visus iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētos attiecīgos ieteikumus vai arī to būtisku daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020. un 2022. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas pārskatīti, atjaunināti vai grozīti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.
- (6) 2023. gada 27. februārī pieņemtās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/435⁵ ("*REPowerEU* regula") mērķis ir ātri izbeigt Savienības atkarību no Krievijas fosilās degvielas importa. Tas veicinās enerģētisko drošību un Savienības energoapgādes dažādošanu, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. *REPowerEU* regula sniedz iespēju dalībvalstīm savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos pievienot jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus. Minētās reformas un investīcijas arī palīdzēs uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju, kā izklāstīts Zaļā kursa industriālajā plānā, un īstenot konkrētām valstīm saistībā ar enerģiju adresētos ieteikumus, kas dalībvalstīm sniegti 2022. gadā un attiecīgā gadījumā 2023. gadā. Ar *REPowerEU* regulu tiek ieviesta jauna neatmaksājama finansiālā atbalsta kategorija, kas darīta pieejama dalībvalstīm, lai tiktu finansētas jaunas ar enerģētiku saistītas reformas un investīcijas saskaņā ar to atveseļošanas un noturības plāniem.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.).

- (7) Komisija 2023. gada 8. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas fiskālās politikas norādes 2024. gadam ("2023. gada 8. marta paziņojums"). Tā mērķis ir atbalstīt dalībvalstis stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanā un tādējādi stiprināt politikas koordināciju. Komisija atgādināja, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula 2023. gada beigās tiks deaktivēta. Komisija aicināja panākt, lai fiskālā politika 2023.–2024. gadā nodrošinātu parāda atmaksājamību vidējā termiņā un ilgtspējīgā veidā veicinātu potenciālu izaugsmi, un aicināja dalībvalstis savās 2023. gada stabilitātes un konverģences programmās izklāstīt, kā to fiskālie plāni nodrošinās Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības 3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP) ievērošanu un ticamu un nepārtrauktu parāda samazināšanu vai parāda saglabāšanu piesardzīgā līmenī vidējā termiņā. Komisija arī aicināja dalībvalstis pakāpeniski atteikties no valsts fiskālajiem pasākumiem, kas tika ieviesti, lai aizsargātu mājsaimniecības un uzņēmumus no enerģijas cenu satricinājuma, sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem. Tā norādīja, ka gadījumā, ja, atkārtoties ar enerģijas cenām saistītajam spiedienam, būtu nepieciešams pagarināt atbalsta pasākumu darbības laiku, šādiem dalībvalstu pasākumiem vajadzētu būt mērķorientētākiem, atbalstot tieši neaizsargātās mājsaimniecības un uzņēmumus. Komisija norādīja, ka fiskālie ieteikumi būtu izsakāmi skaitļos un diferencējami. Turklāt, kā ierosināts Komisijas 2022. gada 9. novembra paziņojumā par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm, fiskālie ieteikumi tiktu formulēti, pamatojoties uz neto primārajiem izdevumiem. Komisija ieteica visām dalībvalstīm turpināt aizsargāt valsts finansētās investīcijas un nodrošināt mehānisma un citu Savienības fondu efektīvu izmantošanu, jo īpaši, ņemot vērā zaļās un digitālās pārkārtošanās un noturības mērķus. Komisija norādīja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu un ievērojot spēkā esošās tiesību normas.

- (8) Komisija 2023. gada 26. aprīlī nāca klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem Savienības ekonomikas pārvaldības noteikumu visaptverošas reformas īstenošanai. To galvenais mērķis ir uzlabot valsts parāda atmaksājamību un ar reformu un investīciju palīdzību veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Komisijas priekšlikumu mērķis ir uzlabot valstu līdzatbildību, vienkāršot sistēmu un virzīties uz lielāku vidēja termiņa mērķi apvienojumā ar efektīvu un saskaņotāku izpildi. Saskaņā ar Padomes 2023. gada 14. marta secinājumiem par ievirzēm ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformai mērķis ir 2023. gadā pabeigt leģislatīvo darbu.
- (9) Francija savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 28. aprīlī. Ievērojot Regulas (ES) 2021/241 19. pantu, Komisija novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu saskaņā ar minētās regulas V pielikumā izklāstītajām novērtēšanas vadlīnijām. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma Īstenošanas lēmumu par Francijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu ⁶. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu, kurā konstatēts, ka Francija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

⁶ ST 10162/21 INIT; ST 10162/21 ADD 1.

- (10) Francija 2023. gada 11. maijā iesniedza savu 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada stabilitātes programmu atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1466/97 4. panta 1. punktam. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu 2023. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Francijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.
- (11) Komisija 2023. gada ziņojumu par Franciju publicēja 2023. gada 24. maijā. Tajā tika izvērtēts, kā Francija ir īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2022. gadam, un kā Francija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz minēto analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjaudājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjaudājumi. Tajā bija arī novērtēts Francijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

- (12) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļinātu pārskatu par Franciju un tā rezultātus publicēja 2023. gada 24. maijā. Komisija secināja, ka Francijā pastāv makroekonomika nelīdzsvarotība. Jo īpaši – neraugoties uz dažiem uzlabojumiem – joprojām pastāv neaizsargātība, kas saistīta ar lielu valdības parādu, konkurētspēju un zemu ražīguma pieaugumu, kam ir pārrobežu nozīme. Valdības parāds ir samazinājies kopš IKP atgūšanās 2021. gadā pēc pieauguma Covid-19 pandēmijas laikā. 2022. gadā dažādi fiskālie pasākumi būtiski mazināja enerģētikas krīzes ietekmi, bet palēnināja parāda samazināšanu. Tiek prognozēts, ka šogad un nākamgad parāds turpinās samazināties, bet tiek paredzēts, ka pēc tam, ja netiks veikti politikas pasākumi, tas atkal būs ar augšupēju tendenci, saglabāsies liels un būs virs līmeņa, kāds bija pirms Covid-19 pandēmijas. Vidēja termiņa fiskālās ilgtspējas problēmas joprojām būs lielas. Pēdējos gados veiktie politikas pasākumi, kuru mērķis ir palielināt potenciālo izaugsmi, varētu palīdzēt korigēt prognozēto valsts parāda pieaugumu vidējā termiņā. Lai palielinātu izmaksu konkurētspēju, ir pieņemtas vairākas reformas. Neliela pozitīva ietekme uz konkurētspēju jau ir redzama, un paredzams, ka turpmākajos gados minēto reformu ietekme izpaudīsies pilnībā. Paredzams, ka arī darba ražīgums gūs labumu no plānoto investīciju un reformu efektīvas īstenošanas. Francijas ekonomika pēdējā gada laikā izrādīja noturību, jo tās izmaksu konkurētspēju enerģijas cenu pieaugums ietekmēja mazāk nekā pārējā eurozonā. Eksports uzlabojas, jo vēl vairāk atguvās pārrobežu tūrisms un gaisa kuģu nozare, ko smagi skāra Covid-19 pandēmija. Lai gan Covid-19 pandēmijas smagākajā laikā privātā sektora parāds auga, vienlaikus palielinājās arī uzņēmumu aizņēmumi, palielinot pašu kapitālu un uzkrājot likviditātes rezerves. Augstākas procentu likmes var apgrūtināt aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanu publiskajā un privātajā sektorā. Politiskā reakcija ir bijusi labvēlīga, bet joprojām pastāv problēmas, kas vērstas uz publisko finanšu pārvaldību. Lai vēl vairāk mazinātu neaizsargātību, joprojām būtiska ir nesen pieņemto reformu efektīva īstenošana, proti, publisko finanšu pārvaldības reforma un jaunais mehānisms ikgadējo publisko izdevumu izvērtējumu veikšanai. Abām darbībām ir izšķiroša nozīme, lai turpinātu ierobežot izdevumus un saglabātu valsts parāda noturīgu lejupēju tendenci. Turklāt valdība ir pieņēmusi valsts pensiju sistēmas reformu, kas, paredzams, veicinās valsts parāda atmaksājamību.

- (13) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Francijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 6,5 % no IKP 2021. gadā līdz 4,7 % 2022. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds samazinājās no 112,9 % no IKP 2021. gada beigās līdz 111,6 % 2022. gada beigās. 2023. gada 24. maijā Komisija izdeva ziņojumu saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu. Minētajā ziņojumā bija aplūkots Francijas budžeta stāvoklis, ņemot vērā to, ka tās vispārējās valdības budžeta deficīts 2022. gadā pārsniedza Līgumā noteikto atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP, turklāt vispārējās valdības parāds pārsniedza Līgumā noteikto atsauces vērtību, kas ir 60 % no IKP, un neatbilda parāda samazināšanas kritērijam. Ziņojumā secināts, ka deficīta un parāda kritēriji nav izpildīti. Atbilstīgi 2023. gada 8. marta paziņojumam Komisija nav ierosinājusi 2023. gada pavasarī sākt jaunas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras. Pēc tam Komisija paziņoja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu. Francijai tas būtu jāņem vērā 2023. gada budžeta izpildē un 2024. gada budžeta plāna projekta sagatavošanā.

- (14) Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējuši fiskālās politikas pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Šādi ieņēmumus samazinoši fiskālās politikas pasākumi 2022. gadā ietvēra iekšzemes nodokļa par elektroenerģijas galapatēriņu (*taxe intérieure sur le consommation finale d'électricité* vai *TICFE*) samazināšanu, savukārt izdevumus palielinoši fiskālās politikas pasākumi ietvēra tiešas subsīdijas, kuru mērķis ir gāzes un elektroenerģijas piegādātājiem kompensēt regulēto gāzes un elektroenerģijas cenu griestus, subsīdijas, kuru mērķis ir ierobežot transporta degvielas mazumtirdzniecības cenu pieaugumu, un subsīdijas energoietilpīgiem uzņēmumiem, un pārvedumus mājtsaimniecībām ar zemiem ienākumiem. Minēto pasākumu izmaksas daļēji kompensēja jauni nodokļi par enerģijas ražotāju un piegādātāju negaidītu papildu peļņu, proti, ārkārtas solidaritātes nodoklis par fosilo degvielu un pārstrādes uzņēmumiem un mehānisms, ar ko ierobežo inframarginālus tirgus ieņēmumus no elektroenerģijas ražošanas, kā arī netiešo nodokļu ieņēmumi no atjaunīgās enerģijas ražotājiem un mazākas subsīdijas tiem, kas izriet no elektroenerģijas tirgus cenu un atsauces cenu pozitīvās starpības. Komisija lēš, ka minēto pasākumu neto budžeta izmaksas 2022. gadā atbildīs 0,9 % no IKP. Tajā pašā laikā ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu aplēstās izmaksas samazinājās no 2,6 % 2021. gadā līdz 0,5 % no IKP 2022. gadā.
- (15) Padome 2021. gada 18. jūnijā ieteica Francijai ⁷ 2022. gadā izmantot mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, vienlaikus īstenojot piesardzīgu fiskālo politiku. Turklāt Padome ieteica Francijai saglabāt valsts finansētās investīcijas.

⁷ Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Francijas 2021. gada stabilitātes programmu (OV C 304, 29.7.2021., 43. lpp.).

- (16) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja ⁸ 2022. gadā bija atbalstoša, proti, -2,0 % no IKP. Francija atbilstoši Padomes ieteikumam turpināja atbalstīt atveseļošanu ar investīcijām, ko finansē no mehānisma. No mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2022. gadā sasniedza 0,6 % no IKP (0,7 % no IKP 2021. gadā). No mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansēto izdevumu nelielais samazinājums 2022. gadā bija saistīts ar atveseļošanas un noturības plāna sākumposma īstenošanu tā pirmajos divos gados. Valsts finansētām investīcijām fiskālajā nostājā bija ekspansīva ietekme ⁹, kas atbilst 0,1 procentpunktiem no IKP. Tādējādi Francija saglabāja valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) pieaugumam bija ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 1,7 procentpunktiem no IKP. Šī ievērojamā ekspansīvā ietekme ietvēra papildu ietekmi, ko radīja fiskālās politikas pasākumi enerģijas cenu pieauguma ekonomiskās un sociālās ietekmes mazināšanai (papildu neto budžeta izmaksas 0,8 % apmērā no IKP). Vienlaikus neto primāro kārtējo izdevumu pieaugumu veicināja arī pensiju, sociālo pabalstu un publiskā sektora algu indeksācija (0,4 % no IKP). Tādējādi Francija pietiekami neierobežoja valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu. Valsts finansēto kārtējo izdevumu ievērojamā ekspansīvā ietekme bija tikai daļēji saistīta ar pasākumiem enerģijas cenu pieauguma ekonomiskās un sociālās ietekmes novēršanai, kā arī izmaksām, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas.

⁸ Fiskālā nostāja tiek mērīta, vadoties pēc izmaiņām primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, taču ietverot no mehānisma un citu Savienības fondu neatmaksājama atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, kas attiecināmi uz vidēja termiņa potenciālo izaugsmi. Sīkāku informāciju sk. fiskālās statistikas tabulu 1. izcēlumā.

⁹ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,3 procentpunktiem no IKP, un tas galvenokārt skaidrojams ar ietekmi, ko rada kapitāla pārvedumi, kuri veikti saistībā ar Francijas atveseļošanas plānu *France Relance* un kurus nefinansē no mehānisma dotācijām.

- (17) 2023. gada stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs par 2023. gadu un turpmāko periodu ir labvēlīgāks nekā Komisijas 2023. gada pavasara prognoze. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2023. gadā pieaugs par 1,0 % un 2024. gadā – par 1,6 %. Salīdzinājumam – Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts zemāks reālā IKP pieaugums, proti, 0,7 % 2023. gadā un 1,4 % 2024. gadā, galvenokārt tāpēc, ka 2023. gadā prognozēta mazāka iekšzemes pieprasījuma ietekme uz izaugsmi, kā iemesls būs bruto pamatkapitāla veidošana un krājumi, un mazāka ārējā pieprasījuma ietekme uz izaugsmi 2024. gadā.
- (18) Valdība savā 2023. gada stabilitātes programmā plāno, ka vispārējās valdības budžeta deficīts pieaugs līdz 4,9 % no IKP 2023. gadā. Pieaugums 2023. gadā galvenokārt atspoguļo ekonomiskās aktivitātes palēnināšanos un paredzamo ieņēmumu deficītu. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu ir sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 111,6 % 2022. gada beigās līdz 109,6 % 2023. gada beigās. Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi valdības budžeta deficīts 2023. gadā būs 4,7 % no IKP. Tas ir mazāks nekā 2023. gada stabilitātes programmā prognozētais deficīts, galvenokārt tāpēc, ka Komisija prognozē lielāku nodokļu elastību, kas rada lielākus ieņēmumus. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 109,6 % 2023. gada beigās.

- (19) Sagaidāms, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā joprojām ietekmēs fiskālās politikas pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Tie ietver pasākumus, kas pagarināti no 2022. gada, jo īpaši *TICFE* samazinājumu un tiešās subsīdijas, kuru mērķis ir gāzes un elektroenerģijas piegādātājiem kompensēt regulēto gāzes un elektroenerģijas cenu griestus, kā arī jaunus pasākumus, piemēram, no ienākumiem atkarīgu transporta degvielas vaučeru ("*chèque carburant*") mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem, aizstājot 2022. gadā piemēroto vispārējo atlaidi, un subsīdijas mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem, kuri negūst labumu no regulētiem elektroenerģijas tarifiem, lai segtu enerģijas rēķinu pieaugumu līdz 2023. gada beigām. Minēto pasākumu izmaksas joprojām daļēji kompensē nodokļi par enerģijas ražotāju un piegādātāju negaidītu papildu peļņu, proti, mehānisms, ar ko ierobežo inframarginālus tirgus ieņēmumus no elektroenerģijas ražošanas, kā arī netiešo nodokļu ieņēmumi no atjaunīgās enerģijas ražotājiem un mazākas subsīdijas tiem, kas izriet no elektroenerģijas tirgus cenu un atsaucē cenu pozitīvās starpības. Ņemot vērā minētos ieņēmumus, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē atbalsta pasākumu neto budžeta izmaksas 2023. gadam tiek prognozētas 1,0 % apmērā no IKP ¹⁰. Vairākums pasākumu 2023. gadā nešķiet vērsti uz visneaizsargātākajām mājsaimniecībām vai uzņēmumiem, un tajos nav pilnībā iestrādāts cenas signāls, kas rosinātu samazināt enerģijas patēriņu un palielināt energoefektivitāti, lai gan elektroenerģijas un gāzes cenu griesti mājsaimniecībām ir paaugstināti. Rezultātā Komisijas 2023. gada pavasara prognozē tiek lēsts, ka mērķtiecīgo atbalsta pasākumu summa, kas jāņem vērā novērtējumā par atbilstību Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam ¹¹, veidos 0,2 % no IKP 2023. gadā (salīdzinājumā ar 0,1 % no IKP 2022. gadā). Visbeidzot, paredzams, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā labvēlīgi ietekmēs ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu pakāpeniska izbeigšana, kas pēc aplēsēm veido 0,5 % no IKP.

¹⁰ Šis skaitlis atspoguļo šo pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

¹¹ Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Francijas 2022. gada valsts reformu programmu (OV C 334, 1.9.2022., 79. lpp.).

- (20) Padome savā 2022. gada 12. jūlija ieteikumā ieteica Francijai nodrošināt to, ka 2023. gadā tiek īstenota piesardzīga fiskālā politika, jo īpaši ierobežojot valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugumu, lai tas nepārsniegtu vidēja termiņa potenciālās izlaidis pieaugumu ¹², ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret energocenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Vienlaikus Francijai vajadzētu būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Francijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus.

¹² Pamatojoties uz Komisijas 2023. gada pavasara prognozi, Francijas potenciālās izlaidis vidēja termiņa pieauguma aplēse ir 6,3 % nominālā izteiksmē (10 gadu vidējais rādītājs).

- (21) Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi fiskālā nostāja 2023. gadā, ņemot vērā augsto inflāciju, būs bremsējoša (+0,5 % no IKP). Fiskālā nostāja 2022. gadā bija ekspansīva (-2,0 % no IKP). Prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā būs bremsējoša ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,6 % no IKP. Tas ietver mērķorientēto atbalsta pasākumu izmaksu palielinājumu 0,1 % no IKP apmērā māsaimniecībām un uzņēmumiem, kuri ir visneaizsargātākie pret enerģijas cenu pieaugumu. Prognozētais valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums kopumā atbilst Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam. No mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2023. gadā sasniedza 0,4 % no IKP, savukārt valsts finansētajām investīcijām uz fiskālo nostāju bija neitrāla ietekme ¹³. Tāpēc Francija plāno finansēt papildu investīcijas, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus, un tā plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas. Tā plāno finansēt publiskās investīcijas zaļajā un digitālajā pārkārtošanā un enerģētiskajā drošībā, piemēram, investīcijas saskaņā ar investīciju plānu *France 2030*, lai veicinātu investīcijas mūsdienīgā pētniecībā un izstrādē un digitālajā jomā, kā arī investīcijas atjaunīgajā enerģijā siltumapgādes sistēmās un publisko un privāto ēku renovācijā, rūpniecības dekarbonizācijas atbalsta pasākumos, investīcijas ilgtspējīgā transportā, veselības aprūpē un izglītībā, ko daļēji finansē no mehānisma un citiem Savienības fondiem.

¹³ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs ekspansīva ietekme, kas atbilst 0,3 procentpunktiem no IKP, un tas galvenokārt skaidrojams ar ietekmi, ko rada kapitāla pārvedumi, kuri veikti saistībā ar Francijas atveseļošanas plānu (*France Relance*) un kurus nefinansē no mehānisma dotācijām, un investīciju plānu *France 2030*.

- (22) Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies, 2024. gadā sasniedzot 4,4 % no IKP. Samazinājums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo lielākās daļas enerģētikas atbalsta pasākumu atcelšanu kopā ar lielāku nodokļu elastību. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP kopumā saglabāsies stabila, 2024. gada beigās sasniedzot 109,5 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 4,3 % apmērā no IKP. Tas ir mazāks nekā 2023. gada stabilitātes programmā prognozētais deficīts, galvenokārt pateicoties bāzes efektam, kas izriet no jau mazāka deficīta, kuru Komisija prognozēja 2023. gadam. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 109,5 % 2024. gada beigās.
- (23) 2023. gada stabilitātes programmā ir paredzēts 2024. gadā pakāpeniski izbeigt lielāko daļu no enerģētikas atbalsta pasākumiem. Komisija patlaban pieņem, ka enerģētikas atbalsta pasākumu neto izmaksas 2024. gadā būs 0,2 % no IKP. Minēto aplēšu pamatā ir pieņēmums, ka enerģijas cenas nepalielināsies no jauna. Šķiet, ka enerģijas atbalsta pasākumi, kurus pašlaik plānots saglabāt 2024. gadā, nav vērsti uz neaizsargātām mājsaimniecībām vai uzņēmumiem. Tajos nav pilnībā iestrādāts cenas signāls, kas rosina samazināt enerģijas pieprasījumu un palielināt energoefektivitāti.

- (24) Regula (EK) Nr. 1466/97 aicina katru gadu uzlabot strukturālo budžeta bilanci vidēja termiņa budžeta mērķa virzienā, par kritēriju nosakot 0,5 % no IKP ¹⁴. Ņemot vērā fiskālās ilgtspējas apsvērumus un nepieciešamību samazināt deficītu zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības 3 % no IKP, saskaņā ar Komisijas aplēsēm būtu atbilstīgi 2024. gadā uzlabot strukturālo bilanci vismaz par 0,7 % no IKP. Lai nodrošinātu šādu uzlabojumu un saskaņā ar Komisijas metodoloģiju, neto valsts finansēto primāro izdevumu ¹⁵ pieaugumam 2024. gadā nevajadzētu pārsniegt 2,3 %, kā atspoguļots šajā ieteikumā. Tajā pašā laikā atlikušie enerģētikas atbalsta pasākumi (ko Komisija pašlaik lēš 1,0 % apmērā no IKP 2023. gadā) būtu pakāpeniski jāizbeidz, ja enerģijas tirgus attīstība to ļauj un sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem, un saistītie ietaupījumi būtu jāizmanto, lai samazinātu valdības budžeta deficītu. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm, tas radītu neto primāro izdevumu pieaugumu, kas ir zem 2024. gadam ieteiktā maksimālā pieauguma tempa.
- (25) Pieņemot, ka politika netiks mainīta, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka neto valsts finansētie primārie izdevumi 2024. gadā pieaugs par 3,1 %, kas pārsniedz ieteikto pieauguma tempu. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzētā korekcija ir mazāka nekā ietaupījumi no enerģētikas atbalsta pasākumu pilnīgas izbeigšanas. Tas ir saistīts ar lielākām investīcijām saskaņā ar programmu *France 2030* un ražošanas nodokļa pilnīgu atcelšanu uzņēmumu pievienotai vērtībai.

¹⁴ Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. pantā arī prasīts veikt korekciju vairāk nekā 0,5 % apmērā no IKP tām dalībvalstīm, kuru valsts parāds pārsniedz 60 % no IKP vai kurās ir izteiktāki parāda atmaksājamības riski.

¹⁵ Neto primāros izdevumus definē kā valsts finansētos izdevumus, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un izņemot procentu izdevumus un cikliskā bezdarba izdevumus.

- (26) Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka valdības investīcijas laikā no 2023. līdz 2024. gadam saglabāsies stabilā līmenī, proti, 3,8 % apmērā no IKP. 2023. gada stabilitātes programmā ir minētas reformas un investīcijas, kas, paredzams, veicinās fiskālo ilgtspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. Minētās reformas un investīcijas ietver publisko finanšu pārvaldības reformu un jaunu izdevumu pārskatīšanas mehānismu, pensiju un bezdarbnieku pabalstu sistēmas reformas, kā arī investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai, kas arī ir daļa no atveseļošanas un noturības plāna. 2023. gada stabilitātes programmā ir izklāstīta vidēja termiņa fiskālā virzība līdz 2027. gadam. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies, sasniedzot 3,7 % no IKP 2025. gadā un 2,7 % līdz 2027. gadam. Līdz ar to tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2027. gadā samazināsies zem 3 % no IKP. Saskaņā ar 2023. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazināsies no 109,5 % 2024. gada beigās līdz 108,3 % 2027. gada beigās.

- (27) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un minētās regulas V pielikuma 2.2. kritēriju, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Notiek Francijas atveseļošanas un noturības plāna īstenošana. Francija iesniedza vienu maksājuma pieprasījumu, kurš atbilst atveseļošanas un noturības plānā ietvertajiem 38 atskaites punktiem un mērķrādītājiem un kura rezultātā tika izmaksāts kopumā 7 400 000 EUR. Atskaites punkti atspoguļo progresu reformu īstenošanā publisko finanšu, mājokļu, mobilitātes, nodarbinātības, prasmju un veselības jomā. Vairāki mērķrādītāji atspoguļo lielas investīcijas tādās jomās kā ēku energorenovācija, rūpniecības dekarbonizācija, ekoloģiski tīri transportlīdzekļi, pētniecība, jauniešu nodarbinātība un izglītība. Francija 2023. gada 20. aprīlī iesniedza grozījumu savā atveseļošanas un noturības plānā, tostarp arī *REPowerEU* nodaļā. Francijas pieprasījums grozīt atveseļošanas un noturības plānu ir balstīts uz nepieciešamību ņemt vērā augsto inflāciju 2022. gadā, piegādes ķēdes traucējumus un tās maksimālā mehānisma dotāciju piešķiruma lejupvērstu pārskatīšanu. Jaunās *REPowerEU* nodaļas iekļaušana atveseļošanas un noturības plānā sniegs iespēju finansēt papildu reformas un investīcijas, lai atbalstītu Francijas stratēģiskos mērķus enerģētikas un zaļās pārkārtošanās jomā. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citas, ārpus minētā plāna tvēruma esošas ekonomikas un nodarbinātības politikas sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politikas programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski un efektīvi iesaistīt vietējās un reģionālās iestādes, sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas.

- (28) Komisija lielāko daļu Francijas kohēzijas politikas plānošanas dokumentu apstiprināja 2022. gadā, izņemot Senmartēnas programmu, kas tika pieņemta 2023. gada 20. martā. Kohēzijas politikas programmu ātra īstenošana papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu, tostarp *REPowerEU* nodaļu, ir būtiska zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai, ekonomikas un sociālās noturības palielināšanai un līdzsvarotas teritoriālās attīstības panākšanai Francijā.
- (29) Papildus ekonomiskajām un sociālajām problēmām, kas risinātas ar atveseļošanas un noturības plānu un kohēzijas politikas programmām, Francija saskaras ar vairākām papildu problēmām, kas saistītas ar prasmju nepietiekamību un nevienlīdzību izglītības sistēmā, ar enerģētikas politiku un ar zaļo pārkārtošanos. Šo problēmjautājumu risināšana varētu palīdzēt uzlabot darba ņēmēju prasmes, palielināt darba ražīgumu, uzlabot Francijas uzņēmumu energoefektivitāti un savukārt padarīt Francijas ekonomiku kopumā konkurētspējīgāku.
- (30) Francijā joprojām ir liels darbaspēka trūkums. Saskaņā ar 2023. gada apsekojumu par darbaspēka vajadzībām (ko veica *Pôle Emploi*) 61 % darba devēju paredz turpmākas darbā pieņemšanas grūtības 2023. gadā, jo īpaši attiecībā uz kvalificētu darbaspēku būvniecībā un rūpniecībā – divās nozarēs, kuras smagi skar zaļā un digitālā pārkārtošanās. Pēdējos gados Francija ir palielinājusi investīcijas profesionālajā pilnveidē un pārkvalifikācijā, ko daļēji atbalsta mehānisms. Tomēr novērtējumi liecina, ka mazkvalificētu darba ņēmēju profesionālajā pilnveidē joprojām pastāv vairāki šķēršļi, kas mazina mērķorientēto programmu, piemēram, investīciju plāna prasmju jomā, efektivitāti. Mazkvalificētu darba ņēmēju dalība mācībās joprojām ir daudz mazāka nekā citu darba ņēmēju dalība, lai gan tā pieaug, un viņi parasti gūst mazāku labumu no mācībām, kuru rezultātā tiek iegūta kvalifikācija. Tas liecina, ka izglītības sistēmas prioritātei arī turpmāk vajadzētu būt to jauniešu skaita turpmākai palielināšanai, kuri ienāk darba tirgū ar pietiekamām pamatprasmēm un kvalifikāciju.

- (31) Neraugoties uz to, ka kopējais publisko izdevumu līmenis pārsniedz ESAO vidējo rādītāju un ir labi rezultāti, Francijas izglītības sistēmai ir raksturīgs ievērojams to skolēnu īpatsvars, kuriem ir vājas sekmes, un sociālekonomiskais stāvoklis joprojām ir spēcīgs skolēnu snieguma prognozēšanas faktors. Īpašas bažas joprojām rada nepietiekamas sekmes un nevienlīdzība matemātisko prasmju jomā. Saskaņā ar valsts un starptautiskajiem apsekojumiem Francijā pēdējo 30 gadu laikā vidējais sniegums matemātikā ir pastāvīgi samazinājies. Ir veikti daži pasākumi, lai stiprinātu pamatprasmju iegūšanu, tostarp, pastiprinot 2019. gadā sāktu skolotāju tālākapmācību matemātikā un franču valodā un pievienojot vienas stundas atbalsta moduli matemātikā un franču valodā vidusskolas pirmajam gadam no 2023./2024. mācību gada. Plāns uz pusi samazināt skolēnu skaitu pirmajā un otrajā klasē nelabvēlīgākā situācijā esošās valsts pirmsskolas izglītības iestādēs un pamatskolās ir gandrīz īstenots, un tiek novērtēta ilgtermiņa ietekme uz attiecīgo 300 000 skolēnu mācību rezultātiem. Tomēr ievērojama daļa nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu ārpus prioritārajām jomām negūst labumu no tā. Neraugoties uz investīcijām un progresu, joprojām pastāv arī problēmas attiecībā uz skolēnu un studentu ar invaliditāti piekļuvi vispārējai izglītības sistēmai.
- (32) Francija 2022. gadā turpināja veikt investīcijas arodizglītības sistēmā un turpmākās darba vidē balstītās mācību iespējās, piemēram, profesionālās izglītības reformā vidusskolās. Lai gan minētajiem pasākumiem varētu būt pozitīvs iznākums, to ietekme vēl nav jūtama, un tādēļ programmu izstrādē vairāk jāiesaista speciālisti un skolotāji. Neraugoties uz pasākumiem, kuru mērķis ir uzlabot mācīšanas apstākļus, tostarp, palielināt skolotāju algas, joprojām pastāv bažas par skolotāja profesijas pievilcīgumu un lielo līgumdarbinieku īpatsvaru, kuriem bieži vien ir zemāks kvalifikācijas līmenis un mazāka pieredze nekā pastāvīgajiem darbiniekiem un nepietiekama piekļuve mācību iespējām. Kopumā skolotāju un studentu attiecība joprojām ir viena no augstākajām Savienībā.

- (33) Francijas energoresursu struktūra ir mazāk atkarīga no fosilajām degvielām nekā citās dalībvalstīs, lai gan tā joprojām ir atkarīga no importētām fosilajām degvielām. Dabaszāģes patēriņš Francijā laikposmā no 2022. gada augusta līdz 2023. gada martam samazinājās par 16 % salīdzinājumā ar vidējo gāzes patēriņu tajā pašā periodā iepriekšējos piecos gados, pārsniedzot samazinājuma mērķrādītāju 15 %, kas noteikts Padomes Regulā (ES) 2022/1369 ¹⁶. Francija varētu turpināt centienus uz laiku samazināt gāzes pieprasījumu līdz 2024. gada 31. martam saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2023/706 ¹⁷. Pašreizējā ģeopolitiskā situācija un augstās energoresursu cenas arī palielina nepieciešamību Francijai vēl vairāk pastiprināt savus centienus sasniegt atjaunīgās enerģijas mērķrādītājus, kas noteikti Francijas nacionālajā enerģētikas un klimata plānā. Ar 19,1 % no atjaunīgās enerģijas bruto galapatēriņa Francija nav sasniegusi savu atjaunīgo energoresursu mērķrādītāju, proti, 23 % 2020. gadam. Tā arī nav uz pareizā ceļa, lai sasniegtu 2030. gada atjaunīgo energoresursu mērķrādītāju, un atpauk atjaunīgās enerģijas izmantošanā, jo īpaši elektroenerģijas ražošanā un siltumapgādē. Atjaunīgo energoresursu, piemēram, saules un vēja enerģijas, ātra apguve veicinātu Francijas energoapgādes drošību un piegādes dažādošanu, samazinot fosilo degvielu izmantošanu. Atjaunīgo energoresursu apguves zemo līmeni var izskaidrot ar lēnām un sarežģītām administratīvajām procedūrām, kas saistītas ar atļauju piešķiršanu. Kavēšanās atļauju piešķiršanā visām tehnoloģijām (piekrastes un atkrastes vēja enerģijai, kā arī saules enerģijai) ir saistīta ar politiskā atbalsta trūkumu projektiem, nepietiekamu plānošanu un garām un sarežģītām atļauju piešķiršanas procedūrām. Arī sabiedrības atbalsts un juridiskas problēmas rada nenoteiktību ieguldītājiem un attīstītājiem. Atļauju piešķiršanas procesu varētu paātrināt, piešķirot vairāk darbinieku un finanšu resursu centrālajā pārvaldē reģionālā līmenī, kā arī attiecīgajās iestādēs un tīkla operatoros. Lai nodrošinātu atjaunīgo energoresursu projektu izveidošanu, būtiska nozīme ir arī uzlabotām telpiskās plānošanas procedūrām un ātrākai konkursa procedūru piemērošanai.

¹⁶ Padomes Regula (ES) 2022/1369 (2022. gada 5. augusts) par koordinētiem gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem (OV L 206, 8.8.2022., 1. lpp.).

¹⁷ Padomes Regula (ES) 2023/706 (2023. gada 30. marts), ar ko groza Regulu (ES) 2022/1369 attiecībā uz pieprasījuma samazināšanas perioda pagarināšanu gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem un ziņošanas par to īstenošanu un īstenošanas uzraudzības stiprināšanu (OV L 93, 31.3.2023., 1. lpp.).

Francija 2023. gadā pieņēma likumu par atjaunīgās enerģijas ražošanas paātrināšanu, kurā atzīta nepieciešamība būtiski attīstīt atjaunīgo siltumenerģiju un gāzi un palielināt atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvaru, lai apmierinātu lietojumu elektrifikācijas pieaugošās vajadzības. Ja likums tiks pienācīgi īstenots, tas varētu veicināt atjaunīgo energoresursu projektu ātrāku ieviešanu. Tas varētu palīdzēt Francijai sasniegt 2030. gada mērķus.

- (34) Lai panāktu, ka starpsavienojumu līmenis 2020. gadā sasniedz 10 % mērķrādītāju, turpmāks atbalsts pārrobežu elektroenerģijas starpsavienotājiem (kuri tiek veidoti vai plānoti) joprojām ir ļoti svarīgs nolūkā integrēt lielu daļu atjaunīgo energoresursu. Sākumposmā veiktas intensīvākas gan iekšzemes, gan pārrobežu investīcijas energoinfrastruktūrā palīdzēs samazināt atkarību no fosilās degvielas un jo īpaši no Krievijas gāzes. Tiek ieteikts investīcijas jaunā infrastruktūrā un tīklos pēc iespējas veikt tā, lai nodrošinātu atbilstību nākotnes prasībām, sekmējot ilgtspēju ilgtermiņā, ko nākotnē nodrošinātu pārprofilēšana uz ilgtspējīgām degvielām. Starpsavienojumi ir ārkārtīgi svarīgi iekšējā enerģijas tirgus efektīvai darbībai, jo ar šādu savienojumu palīdzību tiek apvienoti resursi, lai panāktu vispārējo piegādes drošību.
- (35) Francijas atveseļošanas un noturības plānā ir ietverti nozīmīgi ēku renovācijas projekti sociālo un individuālo mājokļu, kā arī publisko ēku un mazāku uzņēmumu vajadzībām. Attiecībā uz dzīvojamo ēku renovāciju lielākā daļa projektu bija vērsti uz viena posma būvdarbiem, kā rezultātā tika veikta ierobežota renovācija. 2022. gada pirmajā pusē tikai 27 % būvdarbu ietvēra vismaz divus renovācijas posmus, un tikai 5 % bija pilnīga renovācija. Plaša renovācija varētu būtiski ietekmēt enerģijas patēriņa samazināšanos ēku sektorā. Turklāt lielāki centieni novirzīt publiskās un privātās investīcijas, lai palīdzētu māsaimniecībām ar zemiem ienākumiem atjaunot ēkas un atjaunot ēku fondu ar vissliktāko energoefektivitāti, varētu palīdzēt līdz 2030. gadam izskaust 5,2 miljonus energoneefektīvāko mājokļu (mājokļi ar F un G energoefektivitātes klasi). Ar 2021. gada Klimata un noturības likumu tika ieviesti vairāki pasākumi, lai stimulētu plašu ēku renovāciju, piemēram, aizliegums izīrēt mājokļus ar G energoefektivitātes klasi no 2025. gada, F energoefektivitātes klasi no 2028. gada un E energoefektivitātes klasi no 2034. gada. Lai mudinātu panākt būtiskākus energoefektivitātes ieguvumus, varētu uzlabot politikas satvaru ar mērķi stimulēt pamatīgu renovāciju un palīdzēt Francijai vēl vairāk uzlabot savu ēku fonda energoefektivitāti, īpašu uzmanību pievēršot māsaimniecībām ar zemiem ienākumiem.

- (36) Francija veido gandrīz 11 % no Savienības kopējām riska kapitāla investīcijām klimata tehnoloģiju jaunuzņēmumos un augošos uzņēmumos. Tomēr, neraugoties uz lielo valsts atbalstu, tikai 29 % mazo Francijas uzņēmumu ir ieguldījuši vairāk nekā 1 % no sava apgrozījuma, lai kļūtu resursu ziņā efektīvi (vidēji 40 % Savienībā). Ekoloģiski tīru tehnoloģiju ražošanas projektu virzītāji tiek konfrontēti ar lielu administratīvo slogu un saskaras ar ilgstošām procedūrām un tiesvedības riskiem. Vidēji paiet 17 mēneši, lai iegūtu būvatļauju, saņemtu vides atļauju un veiktu sabiedriskās izpētes procesu par rūpniecisku projektu. Procedūra ietver bloķējošus punktus, kuros projekta īpašniekam ir jāgaida atbildes no dažādām struktūrām (administratīvā tiesa, vides iestādes atzinums, publiskā pētnieka ziņojums). Turklāt par lieliem rūpnieciskiem projektiem ir jārīko sabiedriskā apspriešana. Šis process var ilgt vismaz sešus mēnešus, kas papildina laiku, kurš vajadzīgs, lai iegūtu būvatļauju, saņemtu vides atļauju un veiktu sabiedrisko izpēti. Investīciju projektiem var piemērot arī tiesvedības procedūras, kas var ilgt vairākus gadus, kā rezultātā projekti tiek izbeigti. Lai gan atļauju piešķiršanas procedūras ir nepieciešamas sevišķi svarīgu sabiedrības un privāto interešu aizsardzībai, tās būtu jāvienkāršo un jāpaātrina ekoloģiski tīru tehnoloģiju ražošanas projektiem. Paralēlu administratīvo procedūru uzsākšana un izmantošanai gatavu rūpniecisko ražotņu piedāvāšana arī varētu palīdzēt ietaupīt laiku.
- (37) Darbaspēka un prasmju trūkums nozarēs un profesijās, kas ir svarīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai, tostarp neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanā, ieviešanā un uzturēšanā, rada šķēršļus pārejā uz klimatneitrālu ekonomiku. Lai mazinātu prasmju nepietiekamību un veicinātu darba ņēmēju iekļautību un pārorientēšanu, būtiskas ir kvalitatīvas izglītības un mācību sistēmas, kas reaģē uz mainīgajām darba tirgus vajadzībām, un mērķtiecīgi profesionālās pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumi. Lai atraisītu neizmantoto darbaspēka potenciālu, minētajiem pasākumiem ir jābūt pieejamiem, jo īpaši privātpersonām un tajās nozarēs un reģionos, kurus visvairāk skar zaļā pārkārtošanās. 2022. gadā Francijā tika ziņots par darbaspēka nepietiekamību vairākās profesijās, kurās zaļās pārkārtošanās īstenošanai bija vajadzīgas īpašas prasmes vai zināšanas, tostarp inženiertehniskajiem speciālistiem, spēkstaciju operatoriem un inženierzinātņu speciālistiem.

- (38) Padome ir izskatījusi 2023. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums ¹⁸ ir atspoguļots 1. ieteikumā.
- (39) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm ieteica rīkoties, tostarp, izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai
- i) 2023. gadā saglabātu parāda atmaksājamību un atturētos no kopējā pieprasījuma visaptverošas stimulēšanas, veidotu labāk mērķorientētus fiskālos pasākumus augsto enerģijas cenu ietekmes mazināšanai un apsvērtu piemērotus veidus, kā samazināt atbalstu, mazinoties enerģijas cenu radītajam spiedienam; ii) uzturētu augstu publisko investīciju līmeni un veicinātu privātās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās atbalstam; iii) atbalstītu algu attīstību tādā veidā, lai mazinātu pirkjspējas zudumu, vienlaikus ierobežojot otrreizējo ietekmi uz inflāciju, turpinātu uzlabot aktīva darba tirgus politiku un novērstu prasmju trūkumu; iv) uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un nodrošinātu, ka enerģijas atbalsts uzņēmumiem ir izmaksu ziņā efektīvs, īslaicīgs un orientēts uz dzīvotspējīgiem uzņēmumiem un ka tas saglabā stimulus zaļās pārkārtošanās realizēšanai; un v) saglabātu makrofinansiālo stabilitāti un uzraudzītu riskus, vienlaikus turpinot darbu pie banku savienības izveides pabeigšanas. 1., 2., 3. un 4. ieteikuma īstenošana Francijai palīdzēs īstenot 2023. gada ieteikumā par eurozonu izklāstīto pirmo, otro, trešo un ceturto ieteikumu.
- (40) Padome ir izskatījusi 2023. gada valsts reformu programmu un 2023. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas sagatavoto padziļināto pārskatu un šo novērtējumu. Padomes ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. ieteikumā. 1. ieteikumā minētā politika palīdz novērst neaizsargātību, kas saistīta ar lielu valdības parādu, vāju konkurētspēju un zemu ražīguma pieaugumu. 2. un 3. ieteikums palīdz īstenot 1. ieteikumu. 1. ieteikumā minētā politika palīdz gan novērst nelīdzsvarotību, gan īstenot 2023. gada ieteikumā par eurozonu izklāstītos ieteikumus atbilstoši 39. apsvērumam,

¹⁸ Atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktam.

AR ŠO IESAKA Francijai 2023. un 2024. gadā rīkoties šādi.

1. Cik drīz vien iespējams, 2023. un 2024. gadā izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus, saistītos ietaupījumus izmantojot valdības budžeta deficīta samazināšanai. Ja atkal pieaugošu enerģijas cenu dēļ ir nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai ja esošie pasākumi ir jāturpina, nodrošināt, ka šādi atbalsta pasākumi ir orientēti uz neaizsargātu mājsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami un ka tie saglabā stimulus enerģijas taupīšanai.

Nodrošināt piesardzīgu fiskālo politiku, jo īpaši, ierobežojot valsts finansēto neto primāro izdevumu nominālo pieaugumu 2024. gadā līdz ne vairāk kā 2,3 % ¹⁹.

Saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt mehānisma dotāciju un citu Savienības fondu efektīvu apguvi, jo īpaši, lai veicinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Laikposmā pēc 2024. gada turpināt īstenot vidēja termiņa fiskālo stratēģiju pakāpeniskai un ilgtspējīgai konsolidācijai apvienojumā ar tādām investīcijām un reformām, kas veicina lielāku ilgtspējīgu izaugsmi, lai panāktu piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli.

Turpināt uzlabot pamatnosacījumus, lai veicinātu investīcijas un inovāciju.

2. Turpināt pastāvīgi īstenot atveseļošanas un noturības plānu un, ņemot vērā nesen iesniegto papildinājumu, tostarp *REPowerEU* nodaļu, strauji sākt īstenot attiecīgos pasākumus. Turpināt kohēzijas politikas programmu ātru īstenošanu ciešā papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu.

¹⁹ Tiek lēsts, ka tas atbilstu ikgadējam strukturālās budžeta bilances uzlabojumam vismaz 0,7 % apmērā no IKP 2024. gadā, kā aprakstīts 24. apsvērumā.

3. Novērst prasmju nepietiekamību, jo īpaši nodrošinot papildu darba vidē balstītas mācību iespējas un palielinot to cilvēku īpatsvaru, kuriem ir pamatprasmes. Pielāgot resursus un metodes nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu un skolu vajadzībām, lai izglītības un mācību sistēmu padarītu taisnīgāku un iekļaujošāku. Uzlabot skolotāju darba apstākļus un sākotnējo un turpmāko apmācību.
4. Samazināt vispārējo atkarību no fosilajām degvielām. Paātrināt atjaunīgās enerģijas izmantošanu, īpašu uzmanību pievēršot vēja, saules un ģeotermālajiem avotiem un biogāzei, tostarp izmantojot maza mēroga atjaunīgās enerģijas ražošanu un veicinot kolektīvu pašpatēriņu, un ar lielākām publiskām investīcijām veicināt saistītās uzkrāšanas tehnoloģijas, atvieglojot privātās investīcijas un novēršot atļauju piešķiršanas nepilnības. Turpināt modernizēt elektroenerģijas pārvades un sadales tīklus un palielināt pārrobežu elektroenerģijas starpsavienojumus. Turpināt uzlabot politikas satvaru, lai stimulētu ēku pamatīgu renovāciju un siltumapgādes sistēmu dekarbonizāciju, īpašu uzmanību pievēršot mājāsaimniecībām ar zemiem ienākumiem un ēku fondam ar viszemāko energoefektivitāti. Izveidot atbalstošu normatīvo vidi, lai palielinātu investīcijas ekoloģiski tīru tehnoloģiju ražošanā, tostarp vienkāršojot un paātrinot atļauju izsniegšanu. Pastiprināt politikas centienus, kuru mērķis ir nodrošināt un apgūt zaļās pārkārtošanās procesam vajadzīgās prasmes un kompetences.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs / priekšsēdētāja*